

VERKIEZINGSPROGRAMMA

PROVINCIALE STATEN ZUID-HOLLAND

2015 - 2019

“ VAN HAAGSCHE MACHT NAAR LOKALE KRACHT”

'Van Haagsche macht naar lokale kracht'

INLEIDING

Het lijkt erop, dat provinciale verkiezingen minder belangrijk zijn dan gemeenteraadsverkiezingen of verkiezingen voor het parlement. Niets is minder waar.

Het gekozen provinciebestuur haalt ook belastingen op bij de inwoner, het provinciebestuur maakt ongelooflijk veel regeltjes waardoor er voor de inwoner veel bureaucratie wordt veroorzaakt.

Het provinciebestuur heeft een grote opdracht de economie in de provincie te stimuleren en daarmee ook de werkgelegenheid. Tevens heeft de provincie ook een controlerende en sturende rol in de Provincie op tal van beleidsvelden.

Wellicht nog belangrijker is het feit dat de leden van Provinciale Staten kort na hun benoeming de leden van de Eerste Kamer, ook wel Senaat genoemd, kiezen.

De Senaat speelt een sleutelrol in de wetgeving. Zij kan voorstellen blokkeren, die de Tweede Kamer hebben gehaald. De lokale partijen hebben in Nederland het vertrouwen gekregen van bijna 1/3 van de kiezers. Als deze stem omgezet kan worden naar invloed in de Senaat kan er invloed uitgeoefend worden op tal van de burger direct rakende onderwerpen.

Zo zijn wij van mening dat de bezuinigingen op de Zorg en het Onderwijs te zeer zijn doorgeschoten maar dient ook het toezicht nadrukkelijker, gekwalificeerd en genuanceerd te worden uitgeoefend. Schandalen zoals we die nu met enige regelmaat tegen komen (denk aan ROC Leiden) kunnen en mogen ons niet langer onberoerd laten.

Met uw stem kunnen we daar verandering in brengen.

Het permanente en belangrijkste doel van een politieke partij is het samenwerken met burgers bij het besturen van gemeente (provincie of land). Dat betekent dat de focus van politieke activiteit niet ligt bij het werven van stemmen vóór de verkiezingen, één keer in de vier jaar. Neen, de focus moet iedere dag opnieuw liggen bij het betrekken van burgers -in het vroegst mogelijke stadium- bij de organisatie van de samenleving, het oplossen van knelpunten, etc.

Participatiedemocratie vraagt om een andere manier van besturen.

De essentie van politiek leiderschap in de "basis democratische" moderne lokale partij is het "dienende" karakter ervan.

Het gaat om de overtuiging en het bewustzijn dat burgers zelf, zeker als ze samenwerken, een veel groter potentieel aan kennis en organisatiekracht hebben dan welk groepje bestuurders of ambtenaren ook.....en bovendien veel beter in staat zijn om te volgen wat de resultaten van beleid zijn en aan te geven waar deze bijgesteld kan en moet worden. Deze overtuiging dient ook leidraad te zijn bij maatschappelijke instellingen bv. in de Zorg, het Onderwijs en bij Corporaties.

Macht en geld moeten niet worden geconcentreerd maar gedistribueerd.

Interactie en samenwerking met burgers is een lege huls als het alleen maar om "symbolisch" meedoen gaat in de vorm van "inspraak" of "rapportcijfers".

Nieuwe democratie impliceert het daadwerkelijk ter beschikking stellen van uitvoerende verantwoordelijkheid en de middelen daarvoor aan burgers om hen een faire te kans geven om eigen richtingen te kiezen. Daardoor besluitvorming te bevorderen op basis van deze principes én transparantie op feiten en onderliggende argumenten.

Dat is de basis van het gedachtegoed van Nederland Lokaal.

Bij het huidige Provinciaal bestuur is er te weinig besef dat het gaat om de inwoners van de Provincie.

Er zou veel nadrukkelijker naar inwoners en gemeenten geluisterd en met hen overlegd moeten worden. De lokale partijen, met in Nederland 1/3 van de stemmen, kennen als geen ander de insteek om primair het oor te luisteren te leggen bij de inwoners.

Door het grote aantal kiezers dat stemt op lokale partijen en waaruit blijkt dat inwoners nu eindelijk serieus genomen willen worden, zetten wij dit thema nadrukkelijk op de agenda. Niet als gelegenheidsargument maar als fundament. Lokale partijen, die inmiddels in veel Colleges mee besturen, ervaren dit gebrek aan het serieus nemen van inwoners "aan den lijve".

Door deelname aan de Provinciale verkiezingen willen de lokalen bereiken dat op provinciaal -maar straks ook landelijk niveau- inwoners wél serieus worden genomen en dat ze worden betrokken bij zowel de voorbereiding als de uitvoering en de evaluatie van besluiten. Besluiten die ook duidelijk moeten worden gemotiveerd waardoor de inwoners de argumenten die tot een besluit leiden, kunnen begrijpen. Geen handjeklap en politieke spelletjes dus, maar klare wijn, transparantie en een gedegen afweging van belangen o.g.v. goede argumenten en volledige informatie. Dat is waar de Lokalen voor staan in goed en periodiek contact met de inwoners en waarbij het besturen van onderaf wordt gevoed en niet van bovenaf wordt opgelegd zoals in de huidige politiek.

Voor de diverse beleidsterreinen leidt dit tot de volgende speerpunten in het programma.

GROEN EN WATER

Groen

Zuid-Hollanders; leven in de meest dichtbevolkte provincie van Nederland. Hiervan is het gebied tussen de lijnen Noordwijk, Alphen aan den Rijn, Gouda, Dordrecht en Brielle, waaronder de Rotterdamse en Haagse agglomeratie, het dichtst bebouwde gebied. De tussenliggende groengebieden staan constant onder druk en kunnen door hun geringe omvang hooguit nog betiteld worden als parken. Ook de poldergebieden elders in de provincie zijn te waardevol om verloren te laten gaan. Het is dus van groot belang dat de handhaving zowel als natuurverrijking van deze gebieden eerste prioriteit krijgt. Natuurlijk is het van belang om het toerisme daarbinnen een kans te geven zodat het grote potentieel aan prachtige, oude steden, historische kernen en dorpen, tezamen met de resterende groengebieden alle kansen krijgen om toeristisch te worden benut. Handen af dus van onze groengebieden. De zorg voor deze gebieden en het beheer ervan heeft het rijk onder druk van bezuinigingen afgestoten naar de provincie en de provincie naar de gemeenten. Wij vinden het terecht dat de gemeenten deze taak hebben, echter adequate, bijbehorende middelen ontbreken. Dat vraagt van de provincie dat zij samen met de gemeenten bij het rijk aankloppen voor een herziening van financiële middelen.

Aanvullend hierop dient ook rekening te worden gehouden op welke wijze de agrariërs en burgers kwalitatief kunnen bijdragen aan beheer van het buitengebied (polders en natuurgebieden). In dat kader verdienen o.a. de initiatieven en plannen van de bewoners, agrariërs en het gemeentebestuur van Albrandswaard voor het behoud van het polderland "Het Buitenland van Rhooen" en de versterking van de natuur, onze steun.

Als we daadwerkelijk serieus willen omgaan met het groen en de natuur dan is ook het omgeven van bedrijventerreinen en snelwegen met ruimhartig groen geen discussiepunt meer.

Water

De strijd tegen het water en de verzilting is een steeds terugkerend punt van aandacht. Dat vraagt om een zorgvuldig beheer van het waterpeil en een logische afweging bij het al dan niet toelaten van bouwactiviteiten.

Ook de aanpassing van dijken vraagt op veel plaatsen aandacht. Inpassing dient met zorg en betrokkenheid van inwoners te worden gerealiseerd.

De zorg voor goed waterbeheer kan uitstekend gecombineerd worden met natuurbeheer.

Daar waar agrarische en industriële activiteiten plaatsvinden, spelen naast kwantitatieve aspecten ook kwalitatieve aspecten een rol. Het zonder verdere maatregelen lozen van verontreinigend afvalwater zal moeten worden aangepakt. Op dat vlak moet de toezichhoudende rol van de provincie -ook op effectiviteit en efficiency- richting Water- en Zuiveringsschappen worden aangescherpt en zal kritisch gekeken moeten worden naar de goedkeuring op de verhoging van belastingen.

Ook verschillen in belastingtarieven binnen één gemeente zijn niet uit te leggen aan bewoners.

MOBILITEIT EN MILIEU

Mobiliteit en infrastructuur

De grootste haven van Europa, Rotterdam, die de toegangspoort vormt voor een groot achterland en de wereldwijd belangrijke positie die de tuinbouw in Zuid-Holland inneemt, vraagt om een adequate infrastructuur om de concurrentiekracht te versterken. Dat kan rekenen op onze steun.

Bestaande knelpunten dienen te worden aangepakt. Te lang blijven evidente knelpunten discussiepunten. Een voorbeeld is de al jarenlange, gebrekkige situatie rond de bereikbaarheid van de Krimpenerwaard, de inzet voor verbetering van rijkswegen en provinciale wegen op tal van plaatsen en het getouwtrek om een goede bescherming tegen milieuoverlast.

Bij nieuwe, bedrijfsmatige en andere activiteiten dienen de daarvoor noodzakelijke infrastructurele maatregelen tijdig te worden getroffen als onderdeel van het opstarten daarvan.

Daar waar de samenwerking met het bedrijfsleven tot besparingen leidt, dienen deze ook bij voorkeur te worden geïnvesteerd in verdere verbetering van dergelijke projecten.

Tolgelden zien wij niet als oplossing voor het financieren van infrastructurele projecten.

Zij worden in feite gedaan in het belang van de economische motor van Nederland. De bewoners in het gebied zelf daarvoor alleen laten opdraaien is niet reëel. Datzelfde geldt ook voor achterstallig onderhoud bij openstaande bruggen waardoor in het havengebied westelijk van Rotterdam regelmatig grote files ontstaan en veel oponthoud wordt veroorzaakt. Daar waar het de rijks-verantwoordelijkheid betreft zal het provinciaal bestuur veel nadrukkelijker samen met de betrokken gemeenten bij het rijk aan de bel moeten trekken.

De bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer worden ook bevorderd door goede en logische verbindingen die aan de eisen voldoen. Verkeersveiligheid en de zorg voor gezondheid door het voorkomen van geluid- en luchtverontreiniging dienen daarbij centraal te staan. Dat betekent bv. dat provinciale wegen volledig aan de eisen moeten voldoen. Dat geldt zowel voor bestaande als nieuwe wegen waar bezuinigingen soms de verleiding oproepen om het wat minder nauw met de normen te nemen. Er dient een ruimhartig beleid gevoerd te worden ter voorkoming van (milieu)overlast. Naast de aanleg van geluidsschermen of maatregelen in de sfeer van groene golven of snelheid beperkende maatregelen dienen de meetgegevens jaarlijks geactualiseerd beschikbaar te zijn voor gemeenten.

Maatregelen in de handhavende sfeer om waar nodig de gewenste resultaten af te dwingen, dienen niet uit de weg te worden gegaan. De financiële revenuen hiervan dienen niet in de rijkskas te belanden maar aangewend te worden voor de knelpunten, bij voorkeur daar waar de boetes vallen.

Wij zijn van mening dat het provinciaal bestuur samen met inwoners en de gemeenten -schouder aan schouder- moet staan voor de belangen die de inwoners raken en samen met hen richting rijk moeten optrekken daar waar het (het ontbreken van) rijks-infrastructurele werken betreft.

Een discussie over het verhogen van de snelheid op rijkswegen, waarvan uit wetenschappelijke onderzoeken voldoende is gebleken dat dit leidt tot aantoonbare hogere milieuvervuiling en gezondheidsschade, kan en mag niet langer leiden tot een passieve houding van de provincie waar het gaat om dichtbevolkte gebieden.

Datzelfde geldt voor de noodzakelijkerwijs te treffen maatregelen om milieuschade te voorkomen bij de aanleg van nieuwe infrastructuur.

In de relatie naar het rijk zal de provincie een krachtiger pleitbezorger moeten zijn en samen met gemeenten moeten optrekken om ontbrekende verbindingen en knelpunten, die de doorstroming kunnen bevorderen, niet langer op te houden. Vanzelfsprekend dienen veiligheidsknelpunten ook te worden aangepakt. In dat kader zijn de vele problemen op o.a. de A15 en A16, alsmede vele provinciale wegen zoals de N3, (om maar enkele voorbeelden te geven), spreekwoordelijk te noemen.

Randvoorwaarde is dat de noodzakelijkerwijs te treffen (milieu)maatregelen in goed overleg met de omwonenden worden getroffen. Eindeloze, geldverslindende, discussies over inpassing van infrastructurele maatregelen zijn niet productief en kosten veel geld. De normen dienen onverkort te worden toegepast en verslechtering van het leefklimaat moet worden voorkomen. Dat is kennelijk gelukt bij de verlengde A4, dat moet ook elders gebeuren zoals bij de nieuwe verbinding A13/A16 en de Rijnlandroute om nog maar eens enkele andere voorbeelden te noemen.

Een reeds lang bestaande wens is het beperken van de openstelling van bruggen tijdens de spits. Daar waar er zoveel congestie is in Zuid-Holland, moet dit opgelost worden. In dat kader is Nederland Lokaal voorstander van het gesloten houden van bruggen tijdens het spitsuur rond de tijd van 07.15 uur tot 09.00 uur en van 16.30 uur tot 18.15 uur. Deze sluiting kan worden gecompenseerd door zgn. groene vaarzones voor het scheepvaartverkeer op de andere momenten.

Op het vlak van het OV is samenwerking op provinciale schaal geboden. De metropoolvorming is een feit. Een goede samenwerking met hen, o.a. op dit vlak, is van groot belang. De inwoners van Zuid-Holland mogen van het provinciaal bestuur verwachten dat zij inzet op samenwerking en de bundeling van krachten in het belang van de reizigers. Het stimuleren van OV dient ook bevorderd te worden door de realisatie van voldoende en goede parkeervoorzieningen bij stopplaatsen van het OV. Het OV naar kleinere kernen is een punt van aandacht. Een minimale voorziening staan wij tenminste voor. Het daadwerkelijk gebruik door dorpsbewoners van het aangeboden OV speelt ook een belangrijke rol. Vanuit een oogpunt van burgerparticipatie hebben inwoners daar zelf ook invloed op. Een ander belangrijk punt van aandacht is bv het functioneren van het OV daar waar het als gevolg van verkeerd of inadequaat materieel en of onderhoud langdurig leidt tot grote storingen met als gevolg vele vertragingen die reizigers bepaald afschrikken. M.n. de regionale railverbindingen in westelijk Zuid-Holland hebben hier last van.

Het luchtvaartverkeer vraagt nadrukkelijk aandacht gegeven de overlast die thans reeds wordt veroorzaakt. De ligging in dicht bewoond gebied, vaak cumulatief met andere geluidsbronnen zoals bij Rotterdam The Hague Airport, waar de HSL en de komst van de A13 /A16 voor veel milieuoverlast zorgen, is uitbreiding boven de huidige geluidsruimte ongewenst. De overlast mag niet groter worden. In dat kader wijzen wij de komst van een nieuwe helihaven, opnieuw nabij dichtbevolkt gebied van Den Haag, nadrukkelijk af. Ook het toestaan van incidentele landingsplaatsen buiten reguliere luchthavens dient te worden beperkt. De komst van stillere vliegtuigen dient mede te worden vertaald in het terugdringen van de geluidsoverlast bij de luchthaven RTHA.

En v.w.b. het railverkeer en andere infrastructuur dienen toezeggingen te worden nagekomen en de gevolgen van het anders dan aanvankelijk bedoeld aanleggen van verbindingen te worden hersteld en mag de overlast niet bij de bevolking worden gelaten. Ook het naar de betreffende gemeenten verleggen van kosten onder het mom van cofinanciering kent zijn grenzen. Dat leidt tot financiële verplichtingen bij enkele gemeenten die hen financieel de das omdoen. Dergelijke lasten behoren ten laste van de samenleving te komen en niet van een enkele gemeente zoals bv in Lansingerland en Delft het geval is. In dat kader zijn de al jarenlange, geldverslindende, onderzoeken bij de HSL spreekwoordelijk te noemen. Fouten herstellen, toezeggingen nakomen en serieus en transparant omgaan met de burger alsmede de door hen ingediende alternatieven mag de burger als lijn verwachten.

Milieu

De provincie Zuid-Holland behoort tot de meest verontreinigde gebieden van West-Europa. De industriële activiteit en de haven leggen een grote druk op het milieu. Dergelijke bedrijvigheid draagt in grote mate bij aan de congestie in de provincie met alle gevolgen van dien. Dat vraagt enerzijds om een goed en constructief overleg met het bedrijfsleven maar ook om een consequent handhavings- en veiligheidsbeleid. Het provinciaal Bestuur mag en kan zijn ogen niet sluiten voor de belangen die hier spelen op het vlak van de gezondheid en het welzijn van de inwoners. Ook de agrarische sector zal hier maximaal aan moeten bijdragen door consequent oog te hebben voor bestaande en nieuwe technologieën en ontwikkelingen die het milieu meer ontlasten. Daarbij zullen wij onze ogen niet sluiten voor de moeilijke periode die de agrarische sector doormaakt. Dat is evenwel geen vrijbrief om de aandacht te verslappen maar moet een motivatie zijn om het maximaal haalbare te doen.

Boringen naar schaliegas, opslag van CO2 of winning van andere delfstoffen wijzen wij af. In een dichtbevolkt gebied moet men niet met veiligheid willen spelen. De jarenlang veronachtzaamde houding laat in Groningen zien wat dat veroorzaakt. En dat de burger niet serieus wordt genomen laat het gestuntel rondom de gasbel in Groningen duidelijk zien. We spreken dan nog maar niet van het zo "goed getimede" boren naar gas vlak voor de kust van Terschelling. In dit kader speelt o.a. de voorgenomen gaswinning bij Maasland in onze provincie een rol. Nederland Lokaal steunt dit niet.

Duurzame energie is belangrijk. De kosteneffectiviteit van gesubsidieerde windenergie staat niet onomstotelijk vast. De negatieve effecten van windmolens op de directe leefomgeving van de inwoners maakt dat m.n. in dit dichtbevolkte deel van het land verdere uitbreiding niet wordt gesteund. Zie in dat kader ook het rapport van het Centraal Planbureau. Wel dient meer te worden ingezet op preventie en bewustzijn bij inwoners v.w.b. het omgaan met energie- en grondstoffen(verbruik). Vormen van duurzaamheid zoals o.a. aardwarmte, biogas en in de bouw steunen wij. In onze afweging wegen aspecten als overlast voor de omgeving en kosteneffectiviteit zwaar.

RUIMTE, WONEN EN ECONOMIE

Ruimte

Zuinigheid als het gaat om de schaarse ruimte in Zuid-Holland. Dat impliceert dat bedrijvigheid waar nodig en mogelijk gefaciliteerd wordt voor de bestaande economische speerpunten zoals haven(gerelateerde) bedrijvigheid, de agrarische- en glastuinbouw sector en wetenschap en technologie alsmede toerisme. Activiteiten in groen-gerelateerde gebieden moet worden ingezet op de aanwezige sterke kanten van die gebieden.

Substantiële uitbreidingen van activiteiten buiten de reeds nu planologisch geaccordeerde gebieden dient te worden voorkomen. De last van overcapaciteit legt een te zwaar beslag op de knellende financiële positie van de individuele en gezamenlijke gemeenten. Verplaatsing van deze locaties is denkbaar daar waar de nieuwe locatie de financiële gevolgen van de bestaande locatie compenseert en dit uit oogpunt van ruimtelijke ordening inpasbaar is. Bescherming van kwetsbare groene gebieden staat daarbij voorop. Daarnaast dienen ook aspecten als verkeersafwikkeling, waterbeheersing, etc. in de afweging te worden betrokken.

Wonen

Algemeen bekend is dat de woningbouw met overcapaciteit kampt die de komende jaren a.g.v. tekort schietende vraag nog niet is opgelost. Overleg met het rijk is noodzakelijk om locaties die door rijksbeleid zijn opgedrongen te compenseren.

Zuid-Holland is (nog) een groeiende provincie. De realiteit van vergrijzing dwingt ons verdere uitbreiding -dan planologisch al bestaande locaties en binnen stedelijk gebied- slechts mondjesmaat en in het belang van vitaliteit van de kleine(re) kernen toe te staan. Evident is dat de bevolkingsgroei de komende jaren zal verdwijnen. Overcapaciteit in de toekomst dient te worden voorkomen. Inzet op kwaliteit is juist in Zuid-Holland belangrijker dan kwantiteit.

In dat kader vraagt het voormalige vliegveld Valkenburg aandacht. De bouw van nog 5000

woningen extra zou de overcapaciteit aan woningen verder vergroten en stoot op veel verzet bij de omwonenden. Waar economisch ingezet wordt op het versterken van de economische structuur en hoogwaardige werkgelegenheid, en de bouw van woningen in strijd is met het eigen provinciaal beleid (zie de zgn. Ladder der Duurzaamheid bij verstedelijking) ligt de ontwikkeling naar de zgn. Drone Valley, met een beperkte hoeveelheid vlieg- en heliverkeer, voor de hand. Daarbij wordt zowel het omliggende natuurgebied gespaard als ingezet op de vestiging van hoogwaardige technologische bedrijven, gesteund door de nabijgelegen universiteiten en kenniscentra.

De behoefte aan 5000 woningen op deze locatie is niet aangetoond en zal bij omliggende gemeenten tot financiële schade leiden. De megalomane gebiedsontwikkeling midden in de groene long stuit bovendien op veel verzet bij de omwonenden.

Een dergelijk uitleggebied is verder in strijd met de hoeksteen van het provinciaal beleid op het gebied van de ruimtelijke ordening die aangeduid wordt als de “Ladder voor duurzame verstedelijking”. Dit beleid verbiedt het bouwen in het buitengebied zolang niet eerst alle binnenstedelijke ruimte is benut. Een betere keuze is het gebied te benutten ten bate van hoogwaardige werkgelegenheid. Een recent initiatief voor het vestigen van een “Unmanned Valley” op het voormalige vliegeterrein verdient alle steun. Dit kan leiden tot vestiging van een complex aan bedrijven op diverse disciplines met een innovatief karakter. Zo'n ontwikkeling sluit prima aan op omliggende universiteiten in Leiden en Delft en kennisinstituten als ESA-Estec en het ruimtevaartcluster te Noordwijk. Het behoud van het open landschap en het groene karakter is met deze ontwikkeling ook beter gediend dan bij de omvorming tot een woonwijk met 15.000 inwoners.

Een apart punt van zorg betreft de sociale woningbouw. Door opgelegde bezuinigingen bij woningcorporaties werd gekozen voor verkoop van sociale woningen. Dat moest natuurlijk leiden tot een ernstig tekort. De inzet voor de bouw van sociaal betaalbare woningen vraagt een extra impuls, zeker nu a.g.v. de vergroting van de inkomensverschillen en het toenemen van de armoede steeds meer mensen daarvan afhankelijk zijn.

Economie

“Nederland Lokaal is van mening dat vooral ook de overheid de dialoog moet aangaan met de industrie en de kennisinstellingen. Voor de positie van de zuidvleugel in Europa en de wereld is het daarnaast belangrijk dat we ons minder gefragmenteerd presenteren. Met onze Aerospace and Maritime Delta (Drechtsteden), Medical Delta (Leiden/Rotterdam), Greenports (inclusief Boskoopse cultures en bollenstreek) en Security Delta (Den Haag), hebben we in de zuidvleugel potentieel een enorme slagkracht. Daarvoor moeten we wel de verbinding zoeken.”

Naast deze activiteiten is Zuid Holland sterk in Onderwijs, wetenschap, toerisme en profileert Den Haag zich op het terrein van Vrede en Veiligheid. Dat zijn de speerpunten waarop moet worden ingezet. De overcapaciteit aan planologisch geaccordeerde nieuwe en bestaande bedrijfsterreinen en kantoorlocaties vraagt om een krachtige inzet op herstructurering en het voorkomen van nieuwe gebieden. De speerpunten daarentegen mogen en moeten ruimte krijgen om te ontwikkelen. Daarbij blijft een goede afweging met bv groen belangrijk.

Verdere lokale bedrijvigheid dient te worden gefaciliteerd waar het gaat om de vitaliteit van kernen. Dat draagt mede bij aan het voorkomen van verpaupering.

Het verder versterken van onderwijs is belangrijk ter ondersteuning van de economie. Ruimte bieden voor nieuwe, daaruit voortvloeiende, bedrijvigheid is van groot belang om de technische voorsprong te blijven steunen en uitbreiden. Vanzelfsprekend verdienen onderwijsvormen die kansen voor m.n. jongeren bevorderen krachtig te worden gesteund. Daarbij zal in de opleidingsfaciliteiten rekening moeten worden gehouden met de vraag vanuit de markt. Dat dwingt tot een nauw(er) contact tussen scholen en bedrijfsleven. Ook van het bedrijfsleven wordt op dat vlak een gerichte participatie verwacht om vraag en aanbod goed te doen aansluiten.

Op het vlak van toerisme heeft Zuid-Holland veel te bieden. Het geschikt maken van groengebieden voor meerdaagse trektochten is belangrijk. De daarvoor benodigde faciliteiten moeten echter zorgvuldig worden ingepast in het landschap.

Bestuur en samenleving

Het provinciaal bestuur moet actief opkomen voor de belangen van haar inwoners en gemeenten en actief contact onderhouden. Zij moet -in samenspraak met gemeenten en haar inwoners- actief pleitbezorger zijn richting rijk.

Op het vlak van regelgeving en overleg dient bureaucratie te worden ingeperkt en een veel meer pragmatische insteek te worden gekozen. Gemeenten dienen zowel de financiën als de bevoegdheden te krijgen om binnen gegeven kaders een eigen afweging te maken.

Daar waar het dualisme in de provincie ook zijn intrede heeft gedaan mag van Provinciale Staten worden verwacht dat zij zich meer dan tot nu toe richten op hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taken. Dat vraagt een actief contact tussen inwoners en Statenfracties / Statenleden. Evident moet zijn dat op basis van volledige en open informatie en afweging van argumenten helder wordt gemaakt waarop keuzen zijn gebaseerd.

De inbreng van gemeenten in samenwerkingsverbanden dient te worden verbeterd. Belangrijke taakvelden worden nu intergemeentelijk behartigd. Van belang is dat ook hier transparantie en besluitvorming plaats vindt op basis van volledige informatie en een zichtbare onderbouwing van voorstellen c.q. genomen besluiten. Een overkoepelende Raad die besluit over belangrijke taakgebieden o.g.v. democratisch stemgedrag verdient de voorkeur. De kiezer moet het gevoel hebben te worden betrokken en daadwerkelijk "gehoord".

De provinciale druk van bovenaf om herindeling af te dwingen dient te worden gestaakt. Herindeling dient van onderop te komen. De autonomie van gemeenten is een groot goed dat beschermd moet worden. Bovendien moeten toezeggingen die op dat vlak zijn of worden gedaan ook ruimhartig worden nagekomen.

Met de komst van de metropoolregio is de bestuurlijke drukte opnieuw toegenomen. De aanwezigheid van 4 bestuurslagen lijkt wat al te veel. In dat kader dient de discussie over de rol omvang en positie van de provincie opnieuw te worden overwogen.

Samenleving

Naast de zorg voor de provinciale belangen spelen bij provinciale verkiezingen ook landelijke thema's een rol, doordat de Statenleden de Eerste Kamer leden kiezen. Deze thema's zijn van ingrijpend belang op het vlak van de sociale welvaartsstaat. Door bezuinigingen heeft het rijk op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs, welzijn, werk- en inkomensverdeling, de zorg voor ouderen, jongeren en kwetsbaren en financiën voor de gemeenten o.i. te fors gesneden en/of niet de juiste prioriteiten gesteld. In dat kader willen wij een aantal van deze besluiten heroverwegen. Slimmere keuzen, bv. in gezondheidszorg en bij de inzet van uitkeringsgerechtigden, kunnen zonder al te veel pijn leiden tot kostenbesparingen.

De marktwerking heeft ons lang niet altijd die voordelen gebracht die ons werden voorgehouden. Vaak bleken de gevolgen voor de burger ingrijpend en leidde het maar al te vaak tot grote kostenverhogingen. Denk in dat verband maar aan talloze geprivatiseerde taken zoals energie, zorg(verzekering), kabelnetten, etc. Ook de misstanden die hierdoor konden plaatsvinden kunnen en mogen ons niet onberoerd laten. Een goede balans tussen met goede randvoorwaarden omgeven marktwerking en overheidstoezicht staan wij voor. Een te ver doorslaan van de marktwerking op het terrein van de overheid maakt de overheid te zeer afhankelijk van de markt en tast zowel de kwaliteit als het kennisniveau van de overheid te zeer aan.

Omgekeerd zal de overheid als contractspartner veel duidelijker haar eisen die aan eindproducten worden gesteld, moeten formuleren en geen genoeg mogen nemen met halve formuleringen en

slechte eindproducten zonder een goede garantietermijn en zonder de borging van afgesproken plannings.

Ook op het vlak van inkomensondersteuning zijn we een grens gepasseerd. Dat impliceert nadrukkelijk ook dat de plicht om werk te aanvaarden of je in te zetten voor de samenleving daarmee onlosmakelijk is verbonden.

Ingezet moet worden op een nog groter besef bij de inwoners dat hun betrokkenheid en inzet meer dan noodzakelijk zijn maar dat dit ook gepaard moet gaan met meer invloed van de burger op zijn omgeving. Daarnaast dient serieus te worden gekeken naar belastingfaciliteiten voor vrijwilligers. Tevens mag van hen die -al dan niet noodgedwongen- op een uitkering zijn aangewezen, worden verwacht dat zij waar mogelijk een deel van hun tijd vrijwilligerswerk verrichten.

Nederland Lokaal staat ook voor soberheid en een dienende functie naar de samenleving. De aan maatschappelijke organisaties toevertrouwde middelen dienen efficiënt en effectief te worden ingezet. Dat vraagt om een goede toezichtrelatie en transparantie in besluitvorming ook bij die instanties. Luxe gebouwen, persoonlijke privileges e.d. dienen te worden teruggedrongen. Extra aandacht zal dan ook moeten worden gegeven aan toezicht op tal van instellingen om verspilling van gelden tegen te gaan. Hier ligt zeker ook een taak voor de gemeenten.

Cultuur behoort bij uitstek tot de taken van de gemeenten. Voor de provincie ligt hier slechts een taak voor zover het provinciaal belang daarbij is gemoeid. Wel kan de provincie hier een faciliterende en stimulerende rol spelen (Ruimtelijke Ordening en infrastructuur) en bundeling van krachten in het belang van cultuur bevorderen. Samenwerking tussen omroepen zou daar waar mogelijk gestimuleerd kunnen worden in het belang van lokale en regionale berichtgeving en sport en cultuur.

De zorg voor ouderen vraagt nadrukkelijk de aandacht. Nieuwe vormen van samenwonen en zorg dienen te worden gestimuleerd waarbij mede een beroep op de samenleving mag worden gedaan om dit mogelijk te maken. In dat kader staan wij overdracht voor van vrij komende gebouwen (m.n. verzorgingshuizen) aan duurzame bewonersinitiatieven die een sluitende business case presenteren waarbij bewoners zelf aan zet zijn om hun zorg te organiseren op basis van zelfwerkzaamheid in combinatie met de afgeslankte voorzieningen van overheidswege. Continuïteit naar de toekomst dient daarbij te zijn verzekerd.

Middelen

De financiële positie van Zuid-Holland is niet rooskleurig te noemen. Een voorzichtig beleid is dan ook van belang. Dat impliceert dat de effectiviteit en efficiency van het provinciale handelen scherp tegen het licht moet worden gehouden. Geen overbodige regelgeving. Nu veel taken –terecht- naar de gemeente gaan moet worden ingezet op een klein(er) maar wel een deskundig ambtelijk apparaat. Aan de sturing daarvan dienen Gedeputeerde Staten actief aandacht te schenken. Efficiency kan ook worden behaald door constructieve samenwerking met andere overheden om zo de aanwezige deskundigheid optimaal te benutten. Wel kunnen de gelden die de provincie heeft ontvangen uit de verkoop van energiebedrijven mede worden ingezet voor het wegwerken van knelpunten.

De provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting behoren in Zuid-Holland tot de hoogste van Nederland. Deze middelen dienen primair te worden ingezet om infrastructurele knelpunten en milieuhinder te bestrijden. Indien de kwaliteit en kwantiteit van het wegenbestand dit toelaat zouden de opcenten dienen te worden verlaagd.

SLOTWOORD

Het verkiezingsprogramma 2015-2019 van NEDERLAND LOKAAL voor de Provinciale Staten van Zuid - Holland wordt nu verspreid aan een ieder die daarvoor belangstelling heeft. Ik hoop dat het veel leesplezier geeft en dat duidelijk wordt voor de lezer dat op 18 maart 2015 een stem op Lijst 12 Nederland Lokaal de moeite waard is.

Een goede lezer zal opmerken dat het verkiezingsprogramma van Nederland Lokaal een heel andere sfeer ademt dan de verkiezingsprogramma's van de gevestigde partijen. Nederland Lokaal wil een frisse wind brengen door het bestuur van de Provincie Zuid - Holland. Dat wordt hoog tijd. Te lang heeft in Den Haag op het Provinciehuis een sfeer geheerst van oude jongens onder elkaar. Wie weet er eigenlijk iets van de Provincie? Niet veel zal menigeneen zeggen. Wat jammer. Dat moet veranderen.

Nederland Lokaal wil de inwoners van Zuid - Holland in het Provinciehuis terugbrengen. En wil ook dat de stem van de inwoners doorklinkt in de besluiten die in het Provinciehuis worden genomen.

VAN HAAGSCHE MACHT NAAR LOKALE KRACHT is het motto van het verkiezingsprogramma van Nederland Lokaal. De lokale partijen van Zuid - Holland hebben de krachten gebundeld in Nederland Lokaal. Bovendien is samenwerking gezocht met gelijk denkende en gevormde partijen in de andere provincies. Zo kan er een vuist worden gemaakt.

Iedereen die vindt dat politiek transparant en integer moet worden en die vindt dat de burgers bij politieke besluiten moeten worden betrokken, of de doorslag moeten geven, stemt al op een lokale partij. En deze partij kan zijn stem in de provincie laten horen via Nederland Lokaal. De partij is een samenwerkingsverband met respect voor de mening van de lokale partijen in iedere gemeente.

In het verkiezingsprogramma zijn nagenoeg alle onderwerpen genoemd die belangrijk zijn voor de provincie Zuid-Holland. Het zijn zaken die de inwoners van de provincie direct aangaan. De nieuwe fractie van Nederland Lokaal in de Staten van Zuid - Holland zal deze onderwerpen als die aan de orde komen terugkoppelen met de lokale partijen van de gemeenten die het betreffen. Daar kunt u de komende vier jaren de vertegenwoordigers van Nederland Lokaal op aanspreken.

Wij, als Nederland Lokaal, en alle in deze verenigde partijen hebben er zin in.
Wij rekenen op uw stem op 18 maart a.s. op Lijst 12 NEDERLAND LOKAAL.

Vriendelijke groet,

Hilbrand Nawijn, lijsttrekker Nederland Lokaal

